

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2019/300**ze dne 19. února 2019,****kterým se stanoví obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin ⁽¹⁾, a zejména na článek 55 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Článek 55 nařízení (ES) č. 178/2002 stanoví, že Komise v úzké spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad EFSA“) a s členskými státy vypracuje obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv (dále jen „obecný plán“). Obecný plán byl proto stanoven rozhodnutím Komise 2004/478/ES ⁽²⁾.
- (2) Od přijetí rozhodnutí Komise 2004/478/ES byly získány další zkušenosti s koordinací řízení krizí na úrovni Unie, a to díky několika incidentům vyvolaným potravinami a krmivy.
- (3) Zkušenosti získané v průběhu let, jež byly analyzovány v hodnocení REFIT nařízení (ES) č. 178/2002 (kontrola účelnosti obecného potravinového práva) ⁽³⁾, ukázaly, že je zapotřebí přehodnotit řízení krizí v oblasti potravin a krmiv na úrovni Unie i na vnitrostátní úrovni. Zjištění ukázala, že je třeba se více zaměřit nejen na krizové řízení, ale i na připravenost na krizi, aby bylo možné předejít dopadu krizí v oblasti potravin nebo krmiv na veřejné zdraví nebo tento dopad minimalizovat. Toto zaměření by mohlo podstatně snížit hospodářský dopad (jako jsou omezení obchodu) krizí v oblasti potravin či krmiv, a tím přispět k dosažení cílů Komise týkajících se zaměstnanosti, růstu a investic. Kromě toho je potřeba, aby Komise hrála větší roli v komunikaci a celkové koordinaci členských států v této oblasti. Kontrola účelnosti obecného potravinového práva obsahuje řadu doporučení pro zvýšení účinnosti obecného plánu.
- (4) Úřad EFSA je zodpovědný za poskytování stanovisek, která slouží jako vědecký základ pro přijetí opatření Unie, a má za úkol poskytovat vědeckou a technickou pomoc v rámci postupů krizového řízení v oblasti potravin a krmiv. Role úřadu EFSA v obecném plánu by vzhledem k získaným zkušenostem měla být upřesněna a posílena.
- (5) Úřad EFSA by měl koordinovat svou činnost s dalšími příslušnými vědeckými agenturami Unie, jako jsou Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), Evropská agentura pro chemické látky (ECHA), Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) a skupina odborníků zřízená Výborem pro vědu a techniku, která je uvedena v článku 31 Smlouvy o Euratomu ⁽⁴⁾, pokud je zapotřebí vstup nebo akce v rámci jejich příslušné působnosti, přičemž by měl respektovat kompetence jednotlivých agentur. Kromě toho je zapotřebí, aby obecný plán zajišťoval koordinaci s krizovou připraveností střediska ECDC a se systémy reakce v souvislosti s případy u lidí, a zdravotnické orgány i zúčastněné strany tak byly upozorněny na možnou krizi vyvolanou potravinami nebo krmivy, jež by mohla mít potenciální dopad na lidské zdraví.
- (6) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ⁽⁵⁾ stanoví pravidla pro epidemiologický dozor, sledování vážných přeshraničních zdravotních hrozeb a včasné varování před těmito hrozbami a boj proti nim,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutí Komise 2004/478/ES ze dne 29. dubna 2004 o přijetí obecného plánu řízení krizí v oblasti potravin a krmiv (Úř. věst. L 160, 30.4.2004, s. 98).

⁽³⁾ Pracovní dokument útvarů Komise – Hodnocení REFIT obecného potravinového práva (nařízení (ES) č. 178/2002), SWD(2018) 37 ze dne 15. ledna 2018.

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/group-experts>

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES (Úř. věst. L 293, 5.11.2013, s. 1).

včetně plánování připravenosti a reakce týkající se těchto činností, pro hrozby biologického, chemického, environmentálního a neznámého původu a zřízení systému včasného varování a reakce (EWRS). Vzhledem k možnému propojení připravenosti na krizi a krizového řízení v oblasti potravinového řetězce by měla být příslušná opatření stanovená v rozhodnutí 1082/2013/EU také zvážena pro obecný plán.

- (7) Obecný plán Unie by měl být přepracován tak, aby zahrnoval postupy zjednodušující koordinaci s vnitrostátními pohotovostními plány pro potraviny a krmiva, jež mají být vypracovány v souladu s článkem 115 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ⁽⁶⁾ o úředních kontrolách.
- (8) Hlavním cílem tohoto rozhodnutí je chránit veřejné zdraví v Unii. Obecný plán by proto měl být omezen na situace s přímým nebo nepřímým rizikem pro veřejné zdraví v souladu s článkem 55 nařízení (ES) č. 178/2002. Rizika pro veřejné zdraví mohou být biologické, chemické nebo fyzikální povahy. Zahrnují alergenní a radioaktivní rizika. Přístup, zásady a praktické postupy obecného plánu by však zároveň měly být chápány jako pokyny pro řízení jiných incidentů vyvolaných potravinami bez rizika pro veřejné zdraví.
- (9) V roce 2017 provedla Komise interní audit týkající se „připravenosti na krizi v oblasti bezpečnosti potravin GR SANTE“, který odhalil několik slabín v existujícím obecném plánu, jimiž je třeba se zabývat.
- (10) Řada závěrů byla učiněna během ministerské konference dne 26. září 2017 v návaznosti na fipronilovou kauzu ⁽⁷⁾. Ačkoli se závěry zaměřují na tuto kauzu a tento podvod, některé z nich jsou relevantní pro řízení krizí v oblasti potravin a krmiv obecně, mimo jiné zřízení jednotného kontaktního místa v každém členském státě pro koordinaci krizového řízení s ohledem na vnitrostátní organizaci správy.
- (11) Rozhodnutí 2004/478/ES by proto mělo být zrušeno a nahrazeno novým rozhodnutím, kterým se stanoví aktualizovaný obecný plán, s cílem zohlednit zkušenosti získané od přijetí rozhodnutí Komise 2004/478/ES a přizpůsobit se novému vývoji.
- (12) Toto rozhodnutí by mělo stanovit jednotlivé fáze postupu určujícího, jaké typy situací by se měly považovat za krizi, včetně souvisejících kritérií. Ne všechny situace, které mohou spadat do působnosti článku 55, nutně vyžadují zřízení krizové jednotky v souladu s článkem 56 nařízení (ES) č. 178/2002, posílená koordinace v rámci Unie však pro ně přesto může být přínosem. Tato kritéria by měla zahrnovat závažnost a rozsah incidentů z hlediska dopadu na veřejné zdraví, vnímání ze strany spotřebitelů a politickou citlivost, zejména pokud je zdroj stále nejistý, pakliže byl incident způsoben záměrně (např. bioterorismus nebo vedlejší efekt podvodu) a jeho cílem bylo vyvolání krize (např. bioterorismus), a opakování předešlých incidentů, jež lze přičíst možné absenci dostatečných opatření.
- (13) Koordinace mezi různými orgány na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, systémy varování a informačními systémy a laboratořemi je nutná pro sdílení informací a přijetí opatření za účelem řízení krize. V tomto ohledu by propojení mezi systémem včasného varování a reakce a dalšími systémy varování a informačními systémy na úrovni Unie, jako je systém včasné výměny informací pro potraviny a krmiva, posílilo přístup „jedno zdraví“, např. koordinací činností orgánů v oblasti bezpečnosti potravin a veřejného zdraví u stejného incidentu, díky níž by orgány v oblasti bezpečnosti potravin získaly od veřejných orgánů přístup k informacím o případech u lidí.
- (14) Účinné řízení krizí potravinového a krmivového řetězce vyžaduje, aby praktické postupy v oblasti připravenosti na posílenou koordinaci na úrovni Unie byly zavedeny předtím, než k incidentu dojde.
- (15) Praktické postupy pro situace uvedené v článku 55 nařízení (ES) č. 178/2002 by měly být jasně definovány s cílem zajistit hladkou a rychlou reakci na takové situace. Ze stejných důvodů by měly být stanoveny role, složení a praktické fungování krizové jednotky.

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách) (Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1).

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_fipronil-incident_conclusions_201709.pdf

- (16) Komunikace s veřejnými a obchodními partnery založená na důkazech a probíhající v reálném čase zásadním způsobem přispívá k ochraně veřejného zdraví, neboť brání dalšímu šíření rizik a umožňuje obnovení důvěry v bezpečnost potravin a krmiv, jichž se incident netýkal. Rozpracování zásad transparentnosti a komunikační strategie jsou tudíž nezbytnými součástmi krizového řízení.
- (17) Tento obecný plán byl předmětem konzultací s úřadem EFSA a byl projednán s členskými státy ve Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět

1. Toto rozhodnutí stanoví obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv v souladu s článkem 55 nařízení (ES) č. 178/2002.
2. Plán pokrývá tyto dva typy situací:
 - a) situace vyžadující posílenou koordinaci Unie a
 - b) situace vyžadující zřízení krizové jednotky za účelem spojení Komise, příslušných členských států a agentur Unie.
3. Plán také stanoví praktické postupy nutné pro posílenou připravenost a řízení incidentů na úrovni Unie včetně komunikační strategie v souladu se zásadou transparentnosti.

Článek 2

Oblast působnosti

Obecný plán se vztahuje na situace obnášející přímá nebo nepřímá rizika pro veřejné zdraví spojená s potravinami nebo krmivy, zejména ve vztahu k nebezpečí v potravinách a krmivech biologické, chemické nebo fyzikální povahy, kterým pravděpodobně nemohou stávající opatření předejít, odstranit je či omezit na přijatelnou úroveň nebo která nelze dostatečně řešit pouze uplatněním mimořádných opatření v souladu s články 53 a 54 nařízení (ES) č. 178/2002.

Článek 3

Cíle

Cílem tohoto rozhodnutí je minimalizovat rozsah a dopad incidentů vyvolaných potravinami nebo krmivy na veřejné zdraví, a to zajištěním posílené připravenosti a účinného řízení.

Článek 4

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:

1. „Incidentem“ se rozumí zjištění biologického, chemického nebo fyzikálního nebezpečí v potravinách, krmivech nebo u lidí, které může vyústit v riziko pro veřejné zdraví s expozicí více než jedné osoby stejnému nebezpečí nebo takové riziko naznačovat, nebo situace, při níž počet případů u lidí nebo zjištěných nebezpečí převyšuje očekávaný počet, přičemž případy souvisejí nebo pravděpodobně souvisejí se stejným potravinovým či krmivovým zdrojem.

2. „Ohniskem choroby vyvolaným původcem v potravinách“ se rozumí ohnisko choroby podle definice v čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES⁽⁸⁾.
3. „Krizovým koordinátorem“ se rozumí osoba a její náhradník z evropských institutů a z příslušných orgánů členských států, která vystupuje jako jednotné kontaktní místo pro zajištění účinné výměny informací mezi všemi partnery podílejícími se na koordinaci v rámci obecného plánu a pro zajištění účinného rozhodování a provádění činností spadajících do působnosti její organizace.

KAPITOLA II

Struktury a postupy připravenosti

Článek 5

Krizoví koordinátoři

Každý členský stát, úřad EFSA a Komise určí jednoho krizového koordinátora a jeho náhradníka pro provádění úkolů stanovených v příloze I. Komise vede aktualizovaný seznam jmen a kontaktních údajů určených krizových koordinátorů a jejich náhradníků. Krizoví koordinátoři se účastní pravidelných schůzí, a to alespoň jednou ročně, organizovaných Komisí za účelem představení iniciativ na úrovni Unie, sdílení vnitrostátních pohotovostních plánů a poskytnutí dalších informací a zhodnocení řízení nedávných krizí v souladu s článkem 22.

Článek 6

Systémy varování a informační systémy

Komise propojí systém včasného varování a reakce (EWRS) s dalšími systémy varování a informačními systémy na úrovni Unie, včetně systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva (RASFF). Předkládání údajů sítěmi varování bude dále harmonizováno.

Článek 7

Laboratoře

Komise a členské státy zajistí údržbu sítě evropských a národních referenčních laboratoří a dalších úředních laboratoří v souladu s nařízením (EU) 2017/625, aby byly připraveny poskytnout rychlou a vysoce kvalitní analytickou podporu, jež je u nejzávažnějších nebezpečí vyvolaných potravinami a krmivy nezbytná.

Článek 8

Školení, cvičení a moderní nástroje

Komise nabídne pokročilé školicí moduly zaměřené na připravenost na krize vyvolané potravinami, šetření ohnisek choroby vyvolaných původcem v potravinách a další řízení incidentů v rámci programu Komise „Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin“ (BTSF)⁽⁹⁾, který prosazuje přístup „jedno zdraví“.

Komise pravidelně pořádá cvičení simulující incidenty spojené s potravinami a krmivy s členskými státy, a to včetně komunikačních aspektů těchto incidentů a se zaměřením na připravenost a řízení incidentů. Účastní se také příslušné agentury Unie a Komise se podílí na podobných cvičeních pořádaných agenturami v rámci jejich kompetence. Simulační cvičení může být nahrazeno výskytem rozsáhlého skutečného incidentu. Po každém cvičení Komise na následující schůzi krizových koordinátorů podle článku 5 předloží konkrétní závěry.

Komise následně přijme opatření týkající se řádné připravenosti v členských státech, a to prostřednictvím údržby a auditu vnitrostátních pohotovostních plánů v oblasti potravin a krmiv.

Komise prosazuje používání moderních nástrojů na úrovni Unie, jako jsou nástroje pro sledování, analýzy molekulární typizace (včetně kompletního sekvenování genomu) a sdílení jejich výsledků v databázi EFSA-ECDC molekulární typizace patogenních činitelů zjištěných u lidí a zvířat, v potravinách, krmivech a v prostředí potravin a krmiv.

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/ES (Úř. věst. L 325, 12.12.2003, s. 31).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en

Článek 9

Průběžné shromažďování, monitorování a analýza informací

Komise průběžně shromažďuje, monitoruje a analyzuje informace o přímých a nepřímých přeshraničních hrozbách ze zdrojů uvedených v příloze II.

KAPITOLA III

Posílená koordinace na úrovni Unie

Článek 10

Situace vyžadující posílenou koordinaci na úrovni Unie

1. V situacích popsanych v odstavci 2 posílí Komise koordinaci na úrovni Unie za účelem řízení incidentu, a to na základě informací uvedených v článku 9 a v úzké koordinaci s příslušnými subjekty Unie zabývajícími se posuzováním rizika.
2. Posílená koordinace na úrovni Unie podle odstavce 1 je vyžadována, pokud:
 - a) existuje
 - i) přímé nebo nepřímé riziko pro veřejné zdraví v důsledku nebezpečí v oblasti potravin nebo krmiv, které bylo zjištěno ve dvou nebo více členských státech, s epidemiologickou souvislostí (např. případy u lidí a/nebo úmrtí v různých členských státech se spolehlivými analytickými nebo epidemiologickými důkazy o takové souvislosti) a/nebo s možností vysledování (např. distribuce pravděpodobně kontaminované potraviny nebo krmiva do různých členských států);
nebo
 - ii) možný závažný dopad na fungování vnitřního trhu v oblasti potravin nebo krmiv související se zjištěným nebezpečím;
 - a
 - b) existuje
 - i) závažný dopad na zdraví související se zjištěným nebezpečím; nebo
 - ii) neshoda na činnostech mezi členskými státy; nebo
 - iii) problém s určením zdroje rizika.
3. Příslušné orgány členských států a evropské orgány mohou požádat Komisi o posílení její koordinace na základě kritérií stanovených v odst. 2 písm. a) a b).

Článek 11

Praktické postupy pro posílenou koordinaci na úrovni Unie

Koordinace řízení incidentu příslušnými útvary ze strany Komise sestává z postupů stanovených v kapitole V.

KAPITOLA IV

Zřízení krizové jednotky

Článek 12

Situace vyžadující zřízení krizové jednotky

1. V situacích popsanych v odstavci 2 zřídí Komise krizovou jednotku v souladu s článkem 56 nařízení (ES) č. 178/2002 (dále jen „krizová jednotka“).
2. Zřízení krizové jednotky je nutné tehdy, pokud:
 - a) bylo zjištěno přímé nebo nepřímé riziko pro veřejné zdraví ve dvou nebo více členských státech, které vede ke zvýšené citlivosti ohledně dobré pověsti, vnímání nebo politiky;
 - a

- b) existuje
- i) vážné riziko pro lidské zdraví, zejména v případech, kdy dochází k vysokému počtu obětí nebo kdy lze vysoký počet obětí očekávat;
 - nebo
 - ii) vážné riziko pro lidské zdraví způsobené opakováním incidentů;
 - nebo
 - iii) podezření z biologického nebo chemického terorismu nebo závažné radioaktivní kontaminace nebo známky takových situací.

Článek 13

Role krizové jednotky

1. Krizová jednotka zodpovídá za rychlé vypracování, koordinaci a provedení strategie reakce na krizi, a to včetně jejích komunikačních aspektů. Jakmile je určen zdroj kontaminace, koordinuje krizová jednotka s pomocí úřadu EFSA a dalších odborníků podle potřeby šetření sledovatelnosti (v obou směrech) a také bedlivě sleduje stažení výrobků z trhu a z oběhu, pokud byly dotčené potraviny či dotčená krmiva distribuovány do více členských států.
2. Každý dotčený členský stát zodpovídá za provedení šetření sledovatelnosti a stažení výrobků z trhu a z oběhu na svém území.

Článek 14

Praktické postupy pro krizovou jednotku

1. Za účelem provádění úkolů stanovených v článku 57 nařízení (ES) č. 178/2002 a podrobněji popsanych v člancích 8 až 10 tohoto rozhodnutí se odpovídajícím způsobem použijí postupy uvedené v kapitole V tohoto rozhodnutí.
2. Členové krizové jednotky jsou během krize neustále k dispozici.

Článek 15

Složení a činnost krizové jednotky

1. Krizová jednotka se skládá z členů sítě krizových koordinátorů (nebo jejich náhradníků) Komise, úřadu EFSA, přinejmenším z přímo dotčených členských států a v případě nutnosti ze specializovaných zástupců Komise, úřadu EFSA, střediska ECDC a popřípadě dalších agentur Unie a přímo dotčených členských států. Součástí krizové jednotky jsou také odborníci na komunikaci příslušných orgánů na vnitrostátní úrovni a úrovni Unie.
2. Krizová jednotka může rovněž zvážit konzultaci dalších odborníků nebo celé sítě krizových koordinátorů, pokud je to pro řízení krize nezbytné, a požádat o trvalou nebo *ad hoc* pomoc konkrétních odborníků.
3. Krizové jednotce předsedá krizový koordinátor Komise (nebo jeho náhradník). Koordinátor zajišťuje bezproblémové fungování krizové jednotky a rozdělení úkolů mezi členy s ohledem na jejich kompetence. Jakmile je krizová jednotka zřízena, předseda pozve členy sítě krizových koordinátorů na první schůzi.
4. Předseda zajišťuje koordinaci mezi činnostmi krizové jednotky a rozhodovacím procesem. Nápomocní jsou mu vhodní techničtí odborníci dotčené technické jednotky Komise.
5. Krizoví koordinátoři z dotčených členských států zajišťují účast na schůzích, audio- a videokonferencích krizové jednotky z hlediska dostupnosti, odborných znalostí a úrovně odpovědnosti. Úřad EFSA, středisko ECDC a dotčená referenční laboratoř EU poskytují podle potřeby vědeckou a technickou pomoc v rámci své kompetence.
6. Krizová jednotka zodpovídá za udržování úzkého kontaktu a sdílení informací se zúčastněnými stranami.
7. Krizová jednotka zodpovídá za přípravu koordinované komunikační strategie vůči veřejnosti, zejména za poskytování fakticky podložených zpráv v reálném čase.

8. Komise poskytuje dostatečnou administrativní podporu pro pořádání schůzí krizové jednotky (např. vypracování zápisu a další administrativní úkoly) a také krizové jednotce zpřístupní lidské a materiální zdroje potřebné k jejímu řádnému fungování (např. zasedací místnosti, komunikační prostředky atd.). Krizová jednotka využívá stávající technická opatření existujících sítí varování s cílem komunikovat nebo šířit informace, zejména za účelem distribuce žádostí o informace a shromažďování těchto informací.

Článek 16

Řešení krize

Postupy uvedené v článcích 14 a 15 zůstávají v platnosti, dokud krize není vyřešena.

Po konzultaci s krizovou jednotkou Komise rozhodne, zda je krize zcela vyřešena, nebo zda může být klasifikována jako incident vyžadující pouze posílenou koordinaci na úrovni Unie. V případě takového rozhodnutí jsou všichni členové krizové jednotky informováni o vyřešení.

Kromě informací o dotčených výrobcích a přijatých opatřeních předložených prostřednictvím systému RASFF může Komise požádat členské státy o poskytnutí informací o nových případech u lidí za účelem posouzení trendů a rozhodnutí o vyřešení krize.

Článek 17

Posouzení po krizi

Přinejmenším po každé situaci vyžadující zřízení krizové jednotky Komise vypracuje zprávu, v níž provede posouzení po incidentu, včetně konzultace s dotčenými a dalšími zúčastněnými stranami.

Na základě posouzení je uspořádána schůze všech krizových koordinátorů, jejímž účelem je určit možné získané poznatky a případně poukázat na potřebná zlepšení v souvislosti s operačními postupy a nástroji použitými při řízení krize.

KAPITOLA V

Postupy řízení incidentů

Článek 18

Hlavní praktické postupy

Koordinace řízení incidentu příslušným útvarům ze strany Komise podle potřeby sestává:

- a) z analýzy údajů předložených prostřednictvím příslušného systému včasné výměny informací (RASFF a/nebo EWRS) za účelem zjištění situací uvedených v článku 10 nebo 12;
- b) pokud je zjištěna situace uvedená v článku 10 nebo 12, z identifikace chybějících údajů, žádosti o předložení dodatečných informací prostřednictvím příslušného systému včasné výměny informací členskými státy nebo zúčastněnými stranami a provedení obousměrného výsledování dotčených potravin a krmiv;
- c) z pořádání video- nebo audiokonferencí s dotčenými členskými státy, agenturami Unie (úřadem EFSA a případně střediskem ECDC a dalšími subjekty provádějícími posouzení), příslušnými referenčními laboratořemi EU a odborníky včetně sítě krizových koordinátorů uvedené v článku 5, doplněnými o zástupce z oblasti bezpečnosti potravin a veřejného zdraví, pokud je to zapotřebí;
- d) z koordinace úvodního posouzení dopadů na veřejné zdraví s členskými státy a agenturami Unie;
- e) z koordinace komunikačních sítí a činností mezi Komisí, členskými státy a úřadem EFSA, popřípadě dalšími agenturami Unie, obchodními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami;
- f) z nasazení misí odborníků na místě, pokud je to nutné kvůli podpoře šetření;
- g) z využití části nebo celé sítě krizových koordinátorů za účelem shromažďování a šíření informací a koordinace příslušných výše uvedených činností, a to vzhledem k situaci.

Článek 19

Doplňkové praktické postupy

Komise spolu s úřadem EFSA a případně střediskem ECDC dále vypracuje řadu doplňkových postupů a nástrojů, jejichž účelem je podpořit co nejrychlejší vyřešení incidentu a omezit jeho dopad na veřejné zdraví. Tyto postupy mohou zahrnovat zejména:

- a) rychlou charakterizaci a identifikaci zdrojů nákazy prostřednictvím údržby a využití databáze molekulární typizace patogenních původců zjištěných u lidí a zvířat, v potravinách a krmivech;
- b) společné rychlé posouzení nákazy úřadem EFSA a střediskem ECDC v případě biologického rizika, a to v souladu s dohodnutými standardními operačními postupy;
- c) rámec pro rychlé posouzení chemického rizika úřadem EFSA;
- d) postupy pro sledování účinnosti provedených opatření.

KAPITOLA VI

Komunikace

Článek 20

Transparentnost a komunikace

Na výměnu informací prováděnou prostřednictvím systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva se vztahují zvláštní pravidla důvěrnosti stanovená v článku 52 nařízení (ES) č. 178/2002. Pokud je zjištěno riziko, komunikace má za cíl především proaktivně i reaktivně reagovat na otázky kladené tiskem, veřejností či obchodními partnery, jež se týkají zjištěného nebezpečí, rizika, které toto nebezpečí představuje, a přijatých opatření.

Článek 21

Komunikační strategie během všech incidentů

1. Během incidentu koordinuje Komise v rámci reakce jasné, cílené a účinné předávání informací veřejnosti, které se týkají posouzení rizika a jeho řízení, a to včetně nejistoty. Předávání informací veřejnosti probíhá včas, řádně, spolehlivě a jednotně ze strany Unie i jejích členských států. Komise, úřad EFSA, středisko ECDC a členské státy koordinují svou komunikaci transparentním způsobem s cílem zabránit nesourodým sdělením a rozporuplným informacím.
2. Jako součást koordinace se Komise, úřad EFSA, středisko ECDC v případech zahrnujících jeho zvláštní kompetence a členské státy navzájem s předstihem informují o zamýšlených oznámeních, která jsou pro ně relevantní a týkají se ohniska (např. prostřednictvím audiokonference). Členské státy kromě toho neprodleně informují dotčené provozovatele potravinářských podniků, pokud byly shromážděny spolehlivé důkazy o možném zdroji nákazy.
3. Členské státy jsou informovány svými krizovými koordinátory s cílem zajistit konzistentnost, pokud jde o komunikaci rizik. Komise informuje Stálý výbor pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva a Výbor pro zdravotní bezpečnost o řízení krize a své komunikační strategii.
4. Mezinárodní síť orgánů pro bezpečnost potravin (INFOSAN) Světové zdravotnické organizace se využije, pokud je nebezpečím dotčen obchod z třetích zemí a do nich, aniž by tím byla ovlivněna potřeba dodatečné dvoustranné výměny informací s obchodními partnery a příslušnými orgány v třetích zemích.
5. Komise a členské státy poskytují dodatečné informace příslušným mezinárodním organizacím, jako jsou Světová zdravotnická organizace (WHO), Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE) a Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO).
6. Podrobné úkoly týkající se krizové komunikace v rámci sítě krizových koordinátorů jsou stanoveny v příloze I.

Článek 22

Zvláštní komunikační strategie krizové jednotky

1. V případě situace vyžadující zřízení krizové jednotky koordinuje krizová jednotka komunikaci a neprodleně vypracuje zvláštní komunikační strategii s cílem neustále informovat veřejnost o rizicích a přijatých opatřeních. Komise vypracuje standardní šablonu pro takovou strategii. Komunikační strategie určuje klíčová sdělení pro hlavní cílové skupiny a klíčové komunikační prostředky k jejich šíření.

2. Za použití praktických postupů uvedených v kapitole V má komunikační strategie za cíl informovat veřejné a ekonomické činitele včetně obchodních partnerů v oblasti potravin, a to prostřednictvím:
- konzistentních a koordinovaných sdělení;
 - účinné komunikace o rizicích;
 - zdůraznění probíhajících šetření a preventivních opatření, pokud je zdroj nejistý;
 - poskytnutí spolehlivých důkazů (výsledky analýz, epidemiologické důkazy atd.) podporujících přijatá stanoviska a opatření;
 - poskytnutí záruk ohledně bezpečnosti výrobků nedotčených krizí včetně poskytnutí jasných informací o typech dotčených výrobků vzhledem k těm, které krizí dotčeny nebyly;
 - poskytnutí informací o úspěšných opatřeních a dosažených výsledcích na základě spolehlivých důkazů: např. identifikace a stažení dotčených šarží coby výsledek účinného šetření.
3. Členské státy přímo dotčené incidentem a členové krizové jednotky vynaloží veškeré úsilí k zajištění toho, aby jejich komunikační činnosti byly v souladu s komunikační strategií přijatou krizovou jednotkou.
4. Komunikační strategie zahrnuje stanovení vhodných možností kontaktu s dotčenými zeměmi mimo Unii s cílem poskytovat jim jasné, přesné a soudržné informace o vývoji řízení příslušné krize.

KAPITOLA VII

Závěrečná ustanovení

Článek 23

Víceletý plán

Komise vypracuje pětiletý plán, kterým se provede obecný plán a který se poté každých 5 let aktualizuje na základě zjištěných potřeb.

Článek 24

Zrušení

Rozhodnutí Komise 2004/478/ES se zrušuje.

Článek 25

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 19. února 2019.

Za Komisi
předseda
Jean-Claude JUNCKER

PŘÍLOHA I

Úkoly krizových koordinátorů v souladu s článkem 5**Obecné úkoly**

Krizový koordinátor každého členského státu vystupuje jako jednotné kontaktní místo s cílem zajišťovat:

- koordinaci v případě incidentu nebo krize vyvolaných potravinami nebo krmivými na vnitrostátní úrovni,
- účinné využívání sítí varování během incidentu nebo v krizové situaci,
- prezentaci vnitrostátních pohotovostních plánů na žádost Komise během schůzí krizových koordinátorů,
- účast na audiokonferencích pořádaných Komisí během posílené koordinace nebo krizové situace a opatření v návaznosti na tyto audiokonference,
- poskytování zpětné vazby na schůzích ohledně možných nedostatků a oblastí ke zlepšení po skončení krize,
- vytváření silných vazeb mezi krizovými koordinátory a budování důvěry mezi partnery skrze výměnu zkušeností,
- účast na vnitrostátních a evropských simulačních cvičeních včetně cvičení organizovaných úřadem EFSA a dalšími evropskými instituty.

Úkoly krizové komunikace

Krizoví koordinátoři v rámci své kompetence zodpovídají také za koordinaci krizové komunikace na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie, např. o přijatých opatřeních, doporučeních týkajících se zdraví atd.

Úkoly v oblasti komunikace zahrnují:

- zaručení dodržování zásad transparentnosti a komunikační strategie uvedených v kapitole VI na vnitrostátní úrovni,
- pomoc při definování celkové komunikační strategie pro řízení incidentů nebo krizí vyvolaných potravinami či krmivými,
- poskytování know-how v oblasti krizové komunikace a pokynů pro osoby s rozhodovací pravomocí, např. ohledně způsobu prezentace zdravotních opatření veřejnosti,
- vypracování klíčových sdělení/zaujetí stanoviska mezi partnery během incidentu nebo krize prostřednictvím vyhrazených sítí nebo audiokonferencí,
- šíření klíčových sdělení prostřednictvím sociálních médií a dalších nástrojů (např. speciálních webových stránek), v případě potřeby za využití sítě odborníků na komunikaci úřadu EFSA,
- sledování reakcí sdělovacích prostředků a zdrojů veřejného mínění (např. sociálních médií) během incidentu nebo krize a podávání zpráv sítí,
- koordinaci komunikačních nástrojů řízených poptávkou (např. často kladené otázky, horké linky atd.),
- zajištění soudržnosti posuzování rizika mezi úřadem EFSA a střediskem ECDC, včetně společného rychlého posouzení nákazy, a souvisejících komunikačních činností,
- konzultaci sdělení úřadu EFSA a střediska ECDC během krizové situace ohledně vědecké komunikace o rizicích před zveřejněním.

PŘÍLOHA II

Zdroje pro shromažďování informací o incidentech uvedených v článku 9

Komise průběžně monitoruje a shromažďuje informace z/ze:

- 1) systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva (RASFF) uvedeného v článku 50 nařízení (ES) č. 178/2002;
- 2) systému včasného varování a reakce (EWRS) uvedeného v článku 8 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ⁽¹⁾, jsou-li relevantní;
- 3) úřadu EFSA včetně jeho vědeckých sítí ⁽²⁾;
- 4) střediska ECDC včetně systému informací o epidemiích (EPIS) ⁽³⁾, komunikační platformy umožňující výměnu technických informací jmenovaným odborníkům v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti potravin s cílem posoudit, zda stávající a nově se objevující hrozby pro veřejné zdraví mohou mít dopad v Evropě;
- 5) společného shromažďování dat molekulární typizace úřadu EFSA a střediska ECDC;
- 6) výroční souhrnné zprávy Unie o trendech a zdrojích zoonóz a jejich původců a ohnisek chorob vyvolaných původcem v potravinách zveřejněné úřadem EFSA/střediskem ECDC ⁽⁴⁾;
- 7) Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva ⁽⁵⁾;
- 8) sítě referenčních laboratoří EU a národních referenčních laboratoří ⁽⁶⁾;
- 9) Výboru pro zdravotní bezpečnost (HSC) ⁽⁷⁾;
- 10) systému pro správu informací o úředních kontrolách (IMSOC), což je plánovaný počítačový systém integrující a v případě potřeby modernizující všechny příslušné stávající informační systémy spravované Komisí v souladu s články 131 až 136 nařízení (EU) 2017/625;
- 11) systému Evropského společenství pro výměnu naléhavých radiologických informací (ECURIE);
- 12) přímých kontaktů s dalšími agenturami Unie kromě úřadu EFSA (jako jsou středisko ECDC a agentury ECHA a EMA), s členskými státy a soukromými zúčastněnými stranami;

od příslušných mezinárodních organizací, jako jsou Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) a Světová zdravotnická organizace (WHO), zejména prostřednictvím Mezinárodní sítě orgánů pro bezpečnost potravin (INFOSAN) ⁽⁸⁾ a v kontextu Mezinárodních zdravotnických předpisů ⁽⁹⁾ (MZP) a iniciativy pro celosvětovou zdravotní bezpečnost ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES. Úř. věst. L 293, 5.11.2013, s. 1.

⁽²⁾ <http://efsa.europa.eu/en/science/wgs-and-networks>

⁽³⁾ <https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/epidemic-intelligence-information-system-epis>

⁽⁴⁾ Poslední verze: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4634>

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/food/committees/paff_en

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/official_controls/legislation/ref-labs_en

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/health/preparedness_response/risk_management/hsc_en

⁽⁸⁾ http://www.who.int/foodsafety/areas_work/infosan/en/

⁽⁹⁾ http://www.who.int/topics/international_health_regulations/en/

⁽¹⁰⁾ <http://www.ghsi.ca/english/index.asp>